

**Posouzení vibroizolace v železničních tunelech pro letiště na trati Stromovka -Veleslavín,
úsek Výstaviště - Dejvice**

Zadavatel : **Metroprojekt, a.s.**

Ing. Bednařík Kamil

Argentinská 1621/36

170 00 Praha 7

e-mail: bednarik@metroprojekt.cz

tel: 296154314

Vypracoval: **Stěnička Jan**

Kozi 9

110 00 Praha 1

tel.: 603438065

Obsah:

1. Anotace
2. Úvod – rozbor současné situace
3. Emisní hladiny vibrací železničních tunelů bez vibroizolace
4. Emisní hladiny vibrací železničních tunelů s vibroizolací
5. Hygienické limity pro obytnou zástavbu
6. Rozdělení tratě na vibroizolační úseky po cca 400 m, s ohledem na staničení v hloubených a ražených tunelech s požadavky na útlum vibroizolace
7. Závěr – návrh dalšího postupu
8. Seznam literatury

Zpracování posudku dne 3.8.2019

Vyčlenění úseku Výstaviště – Dejvice 1.12.2022

Ing. Jan Stěnička

1. Anotace

Pilotní posudek pro přenos vibrací a strukturálního hluku z provozu na trati je založen na rozsáhlých teoreticko-experimentálních zkušenostech během posledních let v Metroprojektu.

Počáteční prognóza se zaměřila na dílčí traťové úseky v délce cca 150 - 400 m, v závislosti na staničení, hloubce tunelu a geologii podloží a různé navrhované rychlosti jízdy vlakové soupravy pro úsek od Stromovky po železniční stanici Praha-Dejvice (výchozí posudek byl zpracován pro úseku Stromovka (Výstaviště) – Veleslavín, následně došlo k rozdělení na dva samostatné úseky, resp. stavby).

Výsledkem posudku je určení nezbytné velikosti útlumu vibroizolace pro jednotlivé úseky s aproximací rychlostí od rozjezdu až po rychlost 80 km/hod.

2. Úvod a rozbor současné situace

Železniční trať v úseku mezi Stromovkou a ŽST Praha-Dejvice je vedena převážně hloubeným dvojkolejným tunelem vedeným ve stopě stávající povrchové železniční trati.

Posudek vyhodnocuje pouze velikost překročení hygienického limitu v závislosti na staničení, nikoliv pro jednotlivé obytné domy.

Níže jsou popsány emisní hladiny pro pevnou jízdní dráhu. Varianty železničního svršku v hloubeném tunelu se nazývají „bez vibroizolace“ a naopak doplnění železničních svršků o vibroizolační materiály, viz lit.23, jsou jako jediné antivibrační opatření a nazývají se „s vibroizolací“. Následně jsou posouzeny jednotlivé dílčí úseky a jsou stanoveny požadavky na parametry útlumu.

3. Emisní hladiny vibrací železničních tunelů bez vibroizolací

Dále je popsáno řešení pevné jízdní dráhy „bez vibroizolace“ umístěné ve dvoukolejném hloubeném hranatém tunelu. Pro tuto situaci lze použít model z dosavadní praxe z Metroprojektu, viz lit.2 a použít následující tab.1.

Tab.1 Emisní hladiny zrychlení vibrací na vnitřním povrchu tunelů

fo/Hz/	2	4	8	16	31	63	125	250	500
La/dB/	80	76	68	62	68	72	76	79	69
Chyby/dB/	7	6	5	4	4	3	2	3	4

Poznámka:

Hodnoty odpovídají průjezdu vlakových souprav s parametry uvedenými v lit.22, při rychlosti 80 km/hod.

4. Emisní hladiny zrychlení vibrací v železničních tunelech s vibroizolací

Použit je vibroizolační materiál s útlumem vibrací na kolejnici cca 24 dB, na nejdůležitějším frekvenčním pásmu 63 Hz.

V lit.23 skutečný akustický útlum popisován deskriptorem L_{Amax} není, což nevadí, protože tento posudek ani s touto vibroizolací nepočítá. Přesto lze dopočítat velikost emisních hladin zrychlení vibrací na vnitřní stěně tunelů, viz tab.2, a porovnat s emisními hladinami „bez vibroizolace“ uvedenými v tab.1 předchozí kapitoly.

Tab.2 Emisní hladiny zrychlení vibrací na vnitřním povrchu tunelů s vibroizolací

fo/Hz/	2	4	8	16	31	63	125	250	500
La/dB/	78	75	67	61	60	68	69	65	61
Chyby/dB/	7	6	5	4	4	3	2	3	4

Poznámka:

Hodnoty odpovídají průjezdu vlakových souprav s parametry uvedenými v lit.22, při rychlosti 80 km/hod.

5. Hygienické limity pro obytnou zástavbu

Hygienické limity pro hluk šířený vzduchem a šířený konstrukcí se stanovují dle Nařízení vlády č.272/2011 Sb., o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací v chráněných vnitřních prostorech staveb, ve znění pozdějších úprav, viz lit.2.

Zásadně musíme rozlišovat hygienický limit pro hluk a pro vibrace.

Tato studie se týká pouze hluku šířeného konstrukcí od železničního provozu geologií podloží, konstrukcí chráněné budovy a nakonec vyzařováním vibrací do vzduchu v „chráněném vnitřním prostoru staveb“, dle terminologie hygienické služby.

Hygienický limit hluku pro chráněné vnitřní prostory staveb od dopravy je hodnocen deskriptorem ekvivalentní hladiny akustického tlaku $A_{L_{Aeq,16h}}$ /pro celou denní dobu, tj.16 hod./ a $L_{Aeq,8h}$ /pro celou noční dobu 8 hod./.

Pro hluk šířený konstrukcí se hygienický limit hodnotí deskriptorem maximální hladiny akustického tlaku $L_{Amax} = 40$ dB a korekcí, přihlížejících ke druhu chráněného vnitřního prostoru a denní a noční době, /korekce dle přílohy č.2 k Nařízení vlády/, viz lit. 2.

Limity pro byty jsou:

v denní době $L_{Amax} = 40$ dB

v noční době $L_{Amax} = 30$ dB

Pro ostatní druhy chráněného vnitřního prostoru v tabulce přílohy 2, viz lit.2, jmenovitě neuvedené, se použijí hodnoty pro prostory funkčně obdobné.

Pro kanceláře se limit stanoví dle nároků na duševní práci /§3 Nařízení vlády/

Hygienický limit pro vykonávání práce náročné na pozornost a soustředění /nejnáročnější limit/ se vyjadřuje ekvivalentní hladinou akustického tlaku za 8 pracovních hodin, tj.

$L_{Aeq} = 50$ dB.

Pro obchodní prostory není hygienický limit taxativně vymezen, je významně mírnější než pro byty i kanceláře.

Vibrace byly zváženy dle požadavků §18 Nařízení vlády, viz lit.2, kde hygienický limit, tj. průměrná vážená hladina zrychlení vibrací je $L_{aw,T} = 75$ dB s připočtením korekcí na denní dobu. 6 a 3 dB, tj. dle přílohy č.5 citovaného nařízení vlády k základní hladině v bytech.:

$L_{aw,T} = 75$ dB +6 dB = 81 dB v denní době a 75 dB + 3 dB = 78 dB v noční době.

Pro ostatní chráněné vnitřní prostory je korekce +12 dB, tj. 75dB + 12 dB = 87 dB.

Měření a hodnocení hluku a vibrací se uskutečňuje dle Metodického návodu hlavního hygienika ČR pro měření a hodnocení hluku a vibrací č.j. HEM-300-26.4.01-16344 ze dne 26.4.2001, viz lit.6. Tento metodický návod určuje způsoby měření a hodnocení hluku z hlediska medicínského v gesci ministerstva zdravotnictví, počítá s nejistotami měření, které se pohybují v mezích 1-3 dB, proto je pro prokazatelné dodržení hygienických limitů zapotřebí mít rezervu 3 dB.

6. Rozdělení tratě na vibroizolační úseky po cca 400 m s požadavky na útlum vibroizolace

Posuzování tunelů začíná v staničení km 2,27, tj. na počátku hloubeného tunelu Stromovka a končí ve staničení km 4,36 provizorním napojením ŽST Praha-Dejvice na stávající železniční trať.

Převážná část trati bude realizována technologií hloubených tunelů. V těchto úsecích se všeobecně s vibroizolací v budoucnosti počítá. Konkrétní dělení s požadavkem na útlum vibroizolace uvádí následující tab.3.

Tab.3 Dílčí úseky s požadavkem na útlum vibrací

č.úseku	staničení km zač. a konec	požadovaný útlum vibrací	rychlost vlaku
0. (povrch)	1,62 – 2,27	0 dB	80 km/hod
1.	2,27 – 2,62	18 dB	80 km/hod
2.	2,62 – 2,73	17 dB	80 km/hod
3.	2,73 – 2,90	19 dB	80 km/hod
4.	2,90 – 3,20	20 dB	80 km/hod
5.	3,20 – 3,36	20 dB	80 km/hod
6.	3,36 – 3,47	20 dB	80 km/hod
7.	3,47 – 3,81	15 dB	80 km/hod
8. (provizorní)	3,81 – 4,36	bez vibroizolace	80 km/hod

Poznámka 1:

Zvýrazněný úsek č.7 obsahuje železniční stanici Praha – Dejvice a vyžádá si zvýšenou pozornost a kvalitu pro dodržení útlumu vibroizolace.

Poznámka 2:

V první úsek od Výstaviště /km 2,27 – 2,62/ si vyžádá vibroizolaci v průměru 18 dB ze dvou důvodů:

- 1/ jedná se o vstup do tunelu, který sám o sobě zvýší nároky na vibroizolaci o cca 3 dB
- 2/ hloubka budoucího tunelu pod základy jednostranné obytné zástavby v ulici „Nad Královskou oborou“, kde nyní je železniční trať v zářezu a kde se dá předpokládat, že bude kryta způsobem, který rovněž navýší přenos vibrací, bude méně než 10 m pod základy domů a navíc pod sebou má průchod tunelů Blanka s blízkým tunelovým příslušenstvím.

7. Závěr – návrh dalšího postupu

Nejdůležitější část posudku vyústila do tab.3, která rozděluje posuzovaný úsek na dílčí úseky se stanovenými požadavky na útlum vibrací.

Uvedené útlumy mají charakter pilotního fundovaného odhadu s chybou určení 4 dB pro hloubené tunely. V dalším stupni projektové dokumentace po zpracování podrobného geotechnického a stavebního průzkumu bude muset být tomuto tématu věnována značná pozornost tak, aby byl stanoven optimální návrh technického řešení.

Pro další postup bude zapotřebí vypočítat frekvenční závislost minimálního vložného útlumu vibroizolace u železničních svršků, minimálně v oktávoých pásmech 16 – 500 Hz.

Velikost chyby určení požadovaného útlumu vibroizolace je téměř stejná, jako nejistoty měření rozhodující veličiny strukturálního hluku, vyjádřené deskriptorem L_{Amax} a hladinou 30 dB v noční době a v tomto případě se tyto veličiny nesčítají, ale musí být vždy vzata v úvahu větší hodnota.

Limity na fyziologické vibrace budou splněny s jistotou 10 a více dB.

Návrh vibroizolace je doložen v části D.2.1.1 Železniční svršek a spodek.

8.Seznam literatury

1. Mareš J.: Požadavky na dodržení velikosti vibrací, e-mail, 12.12.2018
2. Dědič, Stěnička.: Směrnice pro návrh vibroizolace v tunelech metra v Pražské aglomeraci, Metroprojekt a.s. 4/2001
3. Čermák M.: Modernizace trati Výstaviště-Veleslavín – měření dynamických účinků ve vrtu u FÚ-AV ČR, Inset, 12/2018
4. Vitásek P.: Rozložení vrtů v oblasti FÚ AV-ČR, SUDOP Praha, 20.12.2018
5. Chmelař R.: Geotechnické charakteristiky zemin a hornin, PUDIS, 6.1.2019
6. Pátek V.: Variantní řezy tunely Výstaviště-Veleslavín, Metroprojekt, 21.1.2019
7. Stěnička J.: Požadavky na vibroizolaci v železničních tunelech na letišti Ruzyně, pro dodržení hygienických limitů v stávající zástavbě na Ořechovce, Metroprojekt Praha, 15.8.2016
8. Stěnička J.: Posouzení vlivů modernizace podzemního vedení trati v úseku Praha – Dejvice-Veleslavín na vibrace, ve speciálních laboratořích FÚ AV-ČR v Cukrovarnické ulici, Metroprojekt, 17.2.2017
9. Stěnička J.: Návrh vibroizolace pro dodržení limitů FÚ AV-ČR e-mail ze dne 22.1.2019, Metroprojekt Praha
10. Pátek V.: Technické parametry vlakových souprav a kolejového svršku v tunelech v blízkosti FÚ AV-ČR, e-mail 23.1.2019. Metroprojekt
11. Stěnička J.: Dodržení limitů na vibrace u FÚ AVČR na Ořechovce od provozu železničních tunelů Dejvice – Vokovice, Metroprojekt, 5.2.2019
12. Stěnička J.: Dodržení limitů na vibrace u FÚ AVČR na Ořechovce, vyžádaný přehled hodnot vibrací, Metroprojekt, 8.3.2019
13. Mertl M.: Protokol o měření vibrací v FÚ AVČR č.A-14/2017, Mertl Akustika, Praha 1/2017
14. Dolejší F, Stěnička J.: Metodika výpočtu přenosu vibrací od liniových zdrojů mimo budovu do vnitřních chráněných prostorů, Sborník Akustického semináře Jetřichovice, 0/2009
15. Meller M., Stěnička J.: Směrnice pro výpočet přenosu vibrací v obytných a průmyslových budovách, VÚPS Praha, 1985
16. Stěnička J.: Konečný návrh vibroizolace v železničních tunelech na trati Dejvice-Veleslavín pro dodržení limitů FÚ AVČR na Ořechovce, Metroprojekt, 30.3.2019
17. Bednařík K.: Situační výkresy, Architektonického řešení, Urbanismus - Modernizace trati Praha – Veleslavín, Celková situace stavby, Metroprojekt Praha, 6/2019
18. Bednařík K.: Situační výkresy, Architektonického řešení, Urbanismus - Modernizace trati Praha – Veleslavín, Stavební část, inženýrské objekty – Železniční svršek a spodek, Podélný profil kol. č.1-2.díl, Metroprojekt, 6/2019
19. Pátek V.: Modernizace trati Praha-Výstaviště /mimo/ Praha-Veleslavín/mimo/, Stavební část, Inženýrské objekty, železniční svršek a spodek, Metroproejkt, 6/2019
20. Pátek V.:PJD- Řez hloubeným dvojkolejným tunelem železniční trati na letišti Ruzyně bez vibroizolace, Metroprojekt, 6/2019
21. Bednařík K.: Situační výkresy, Architektonického řešení, Urbanismus, Celková situace stavby, M 1 . 2000, Metroprojekt 6/2019
22. Pátek V.: Systém Vossloh 300 pro železniční trať na letišti Ruzyně /tzv. bez vibroizolace/ Metroproejkt 6/20149
23. Pátek V.: Antivibrační opatření na trati Dejvice-Veleslavín s použitím materiálu firmy Getzner, e-mail, 7/2019
24. Pátek V.: Vossloh 300, Upevnění na betonové desce dlouhé 5 m, Slovní dodatek e-mailu, Metroprojekt, 7/2019